

การศึกษาศักยภาพ ตลาดวัดเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี "โครงการ สืบสานงานศิลป์
ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน" เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

ปาริย์ สุชาภิรมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี ในโครงการสืบสานงานศิลป์
ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะ วัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษารวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของโครงการสืบสาน
งานศิลป์ภูมิปัญญา คนของแผ่นดิน 3) เพื่อศึกษาศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี ในโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว
ทางศิลปวัฒนธรรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้การศึกษาจากเอกสาร
การสำรวจ การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
ใช้หลักการตีความและวิเคราะห์ SWOT analysis

ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียนนั้น มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ครบ ทั้ง
สภาพแวดล้อมที่สวยงาม แหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาพื้นบ้าน
ในส่วนโครงการสืบสานงานศิลป์ นั้น พบว่ามีศิลปะการแสดงที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
ได้เป็นอย่างดี สำหรับศักยภาพในด้านต่างๆ นั้น พบว่า นักท่องเที่ยวเห็นว่าศักยภาพด้านการ
พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านกิจกรรมการแสดง การดูแล
สิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาองค์กรชุมชนและส่งเสริมการตลาด
การพัฒนาสื่อและการประชาสัมพันธ์ และในด้านที่น้อยที่สุดคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
และการบริการ เนื่องจากขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคที่ดี ทั้งนี้ภาครัฐควรมีการช่วยเหลือ
สนับสนุนในการสาธารณูปโภค การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ทาง
วัฒนธรรม โดยอาจเพิ่มรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายใน
จังหวัดเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมที่
เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

Abstract

A study the efficacy of Chetsamian market, Ratchaburi for the local arts and wisdom of the land project to develop as art and cultural resource in tourism aims to 1.) study and collected data on local history in Chetsamian, Photharam 2) study the history and operation of local arts and wisdom of the land project and 3) study the efficacy of Chetsamian market, Photharam, Ratchaburi Province in the local arts and wisdom of the land project to be cultural tourism . The documentary exploring , surveying , questionnaires and interviews were as instruments for qualitative data analysis by SWOT analysis methodology.

The results of this research revealed that Chetsamian sub-district are complete in travel resources and beautiful environment such as historical tourism, culture and local wisdom. In the local arts and wisdom of the land project revealed that is the art show attracts the attention of tourists as well. In others efficacy aspect were found that tourists show that the efficacy in developing tourism activities aspect was the highest level, show activities aspect, environmental care aspect and access to tourist attractions aspect, community development and marketing promotion aspect, media development and public relations aspect and in the lowest level is facilities and services aspect in sequencely due to lack of good infrastructure. Although the government should support the infrastructure, public relations activities to image cultural enhancement. Additional increase the type of tourism in homestay and link internal tourist attractions in the province to develop and enhance the efficacy in arts and cultural tourism be strong and sustainable.

บทนำ

ตลาดนัดชุมชนหลังสถานีรถไฟ ต.เจ็ดเสมียน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี หรือตลาดเจ็ดเสมียน อยู่ในทำเลที่มีเส้นทางคมนาคมหลักสามทางโอบล้อมและพาดผ่าน คือ มีแม่น้ำแม่กลองอยู่ทางด้านตะวันตก ส่วนด้านตะวันออกมีทางรถไฟและสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน และคั่นกลางด้วยถนนของชุมชน ตามคำบอกเล่าของ "ครูเต๋อ" พูลสุทัศน์ เมฆสุวรรณ ตลาดแห่งนี้เปิดตลาดดั้งเดิมของชุมชน นับอายุได้ 120 ปี โดยถือตามประวัติศาสตร์การเสด็จประพาสต้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2431 ถือเป็นชุมทางการค้าที่คึกคักมากแห่งหนึ่งของย่านนี้ กาลเวลาผันแปรร้านรวงในตัวตลาดยิ่งเจือปนลง

ครูเล็ก "ภัทราวดี" กับศิษย์ "มานพ มีจำรัส" ชักชวนคนในท้องถิ่นมาช่วยกันพลิกโฉมตลาดเก่าแห่งนี้ให้กลายเป็นพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ด้วยเห็นว่าจุดแข็งของราชบุรีอยู่ที่การเป็นแหล่งรวมผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ซึ่งมีวิถีความเป็นอยู่และวัฒนธรรมแตกต่างกันไป ประกอบกับชุมชนแห่งนี้ยังมีมรดกอยู่ การร่วมกันฟื้นฟูระหว่างภาคเอกชนและเทศบาลตำบลเจ็ดเสมียนจึงเกิดขึ้น

เนื่องด้วย ขณะนี้มรดกทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมพื้นบ้านกำลังเสื่อมถอยและเริ่มสูญหายไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ สืบเนื่องมาจากภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ มีการเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น จนปัจจุบันสามารถเรียกได้ว่าโลกไร้พรมแดน วัฒนธรรมต่างชาติจึงได้หลั่งไหลเข้ามา และมีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เยาวชนไทยหันไปชื่นชอบและซึมซับวัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์มากขึ้นโดยปราศจากการรู้เท่าทันศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงความเจริญของมนุษย์ เป็นมรดกที่สืบทอดต่อเนื่องกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันทำให้คนในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากจะแสดงถึงความเจริญทางด้านจิตใจของชนในชาติแล้ว ยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติไว้ได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดโครงการ All About Arts สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินขึ้น

โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีกิจกรรมการแสดงศิลปะอันหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการสร้างสรรค์จากความตั้งใจ ไม่ใช้การสร้างภาพ เพียงเพื่อการทำเครื่องหมายการค้าสำหรับการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ถูกสร้างขึ้นมาจากจิตสำนึก ความรักในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลเจ็ดเสมียนตามมา ประกอบกับพื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียนนั้น เป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มคนหลากหลายเชื้อชาติ และยังคงไว้ซึ่งกลิ่นไอของวัฒนธรรมพื้นบ้าน มีวิถีชีวิตของชุมชนที่น่าสนใจ ในขณะเดียวกันก็เป็นจุดเชื่อมต่อของแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ถ้ำค้างคาว พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่เชื่อมต่อไปยังพื้นที่ภาคใต้อีกด้วย

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน ตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในโครงการสืบสานงานศิลป์ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูล ประวัติความเป็นมา การดำเนินการและวิเคราะห์ศักยภาพของโครงการในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม อันจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่น ใช้ทรัพยากรที่เป็นทุนเดิมซึ่งมีมาตั้งแต่อดีต ทั้งวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้านตลอดจนวัฒนธรรมของตลาด เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวและหน่วยงานต่างๆ ให้เกิดความสนใจและก่อให้เกิดรายได้ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้และมุ่งฟื้นฟู สืบสานวิถีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในตำบลเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของ โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน
3. เพื่อศึกษาศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ในโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

ขอบเขตการวิจัย การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนคือ

- 1.1 ประวัติความเป็นมาและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตำบลเจ็ดเสมียน
- 1.2 ประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของโครงการสืบสานงานศิลป์ฯ
- 1.3 ศักยภาพ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคามของโครงการสืบสานงานศิลป์ฯ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่การศึกษาไว้ที่ ตำบลเจ็ดเสมียน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

3. ขอบเขตด้านเวลา เนื่องจากโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน จะจัดขึ้นเฉพาะวันศุกร์ วันเสาร์และวันอาทิตย์สิ้นเดือนเท่านั้น ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลด้านกิจกรรมในโครงการได้เฉพาะวันดังกล่าวเท่านั้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสำรวจ การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ที่มุ่งวิเคราะห์ผลจากปัจจัยศักยภาพด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาสื่อและการประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ การดูแลสิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและด้านกิจกรรมการแสดง เป็นต้น สำหรับระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด ดังนี้

- 1) การศึกษาเอกสาร
- 2) การสัมภาษณ์และการสอบถาม
- 3) การสำรวจ โดยสำรวจและกำหนดปัจจัยที่สำคัญ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ติดต่อผู้นำชุมชน ในการแสวงหาผู้ที่คุ้นเคยในพื้นที่ เพื่อสำรวจหาจุดสนใจและศึกษาประวัติความเป็นมา

3.2 สำรวจพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

3.3 สำรวจศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

3.4.สำรวจกิจกรรมในโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน

2. การตรวจสอบข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือด้วยวิธีการดังนี้

- 1) ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน เช่น เอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกฯ
- 2) ตรวจสอบข้อมูลจากจุดยืนของผู้ให้ข้อมูลหลักที่แตกต่างกัน เช่นชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ดำเนินการ

ควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลตั้งแต่ชั้นแรกจนถึงชั้นสุดท้าย ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้หลักการตีความ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การถอดเทปข้อมูลการสัมภาษณ์แล้วเขียนสรุป
- 2) การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นในวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเชื่อมโยงในเชิงเหตุและผลตามวัตถุประสงค์ โดยวิเคราะห์เพื่อศึกษาศักยภาพ ตลาดเจ็ดเสมียน จ.ราชบุรี ใน “โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน” ต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

ผลการวิจัย

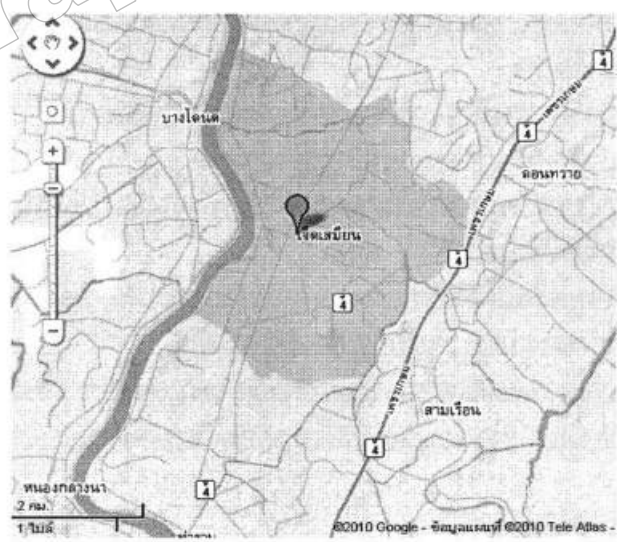
ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทั้งการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสำรวจชุมชน และการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี

ตำบลเจ็ดเสมียน เป็นตำบลที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นศูนย์กลางความเจริญ เดิมเคยเป็นอำเภอมาก่อน ดังที่ปรากฏในสมุตราษฎี ความว่าอำเภอโพธารามเดิมเรียกว่า อำเภอเจ็ดเสมียน ต่อเมื่อ ร.ศ. ๑๐๔ (พ.ศ. ๒๔๓๔) จึงได้ย้ายขึ้นไปตั้งที่ตำบลโพธารามทางฝั่งซ้ายลำน้ำแม่กลอง เนื่องจากที่เดิมขึ้นไปเป็นระยะทางประมาณ ๒๐๐ เส้น และคงปรากฏอยู่จนทุกวันนี้ (ศาลารัฐบาลมณฑลราชบุรี, 2468)

ตำบลเจ็ดเสมียนมีขนาดพื้นที่ประมาณ 8,012.50 ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลคลองข่อย อำเภอโพธาราม
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลท่าราบ ตำบลสามเรือน อำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลดอนทราย อำเภอโพธาราม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ แม่น้ำแม่กลอง ซึ่งส่วนหนึ่งของริมแม่น้ำนี้ เป็นที่ตั้งของ ตลาดเจ็ดเสมียน ซึ่งขึ้น อยู่กับหมู่ที่ 3 ของตำบลเจ็ดเสมียนนี้

แสดงแผนที่ตำบลเจ็ดเสมียน และบริเวณใกล้เคียง

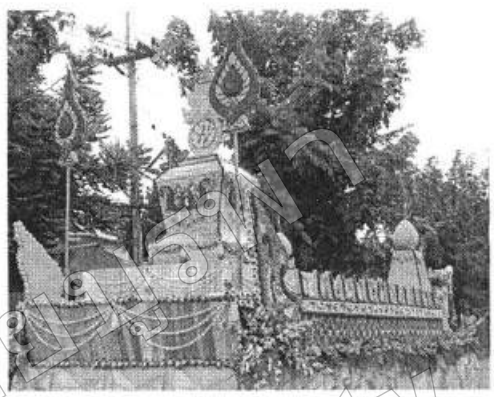
พื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียนมีความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ เป็นพื้นที่หนึ่งที่พระมหากษัตริย์ไทยหลายพระองค์เสด็จมาเยือน ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ เมื่อครั้งที่พระองค์เสด็จผ่านเจ็ดเสมียน ในครั้งสงครามศึก ๙ ทั้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อครั้งทรงเสด็จประพาสไทรโยค พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จพระราชดำเนินไปซ้อมรบเสือป่าที่ค่ายเจ็ดเสมียน เป็นต้น อีกทั้งยังประกอบด้วยผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ มากถึง 4 กลุ่มชน ได้แก่

1. ชาวไทยพื้นถิ่น ในตำบลเจ็ดเสมียนนั้นจะอาศัยอยู่กระจัดกระจายตามพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยมากอาศัยอยู่ในบริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง และประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่ เป็นส่วนใหญ่
2. ชาวไทยเชื้อสายเขมร ส่วนมากอาศัยอยู่ที่บ้านสนามชัย และบ้านกุ่ม (บ้านเกาะ-สมบูรณ์)
3. ชาวไทยเชื้อสายลาว ของเจ็ดเสมียนจะอาศัยอยู่ทางทิศตะวันออกของสถานีรถไฟเจ็ดเสมียน ซึ่งเรียก กันว่า "ลาวบ้านท่า" จะทำบุญกันที่วัดเจ็ดเสมียน
4. ชาวไทยเชื้อสายจีน มักเข้ามาค้าขายกันอยู่ในตลาดเจ็ดเสมียน ซึ่งเป็นตลาดที่ทางวัดเจ็ดเสมียนได้ สร้างขึ้นให้เป็นที่อยู่อาศัยและค้าขายกัน

ช่วงระยะเวลา		ประเพณี / พิธีกรรม
ก.พ.	(ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓)	บุญข้าวจี (เผ่าชาวลาม), บุญกลางบ้าน (ลาวเวียง)
	(เดือน ๓)	เผ่าชาวลาม (เขมร)
	(เดือน ๓)	ตรุษจีน (จีน)
มี.ค.	(แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๔)	วันตรุษไทย (ทำบุญตักบาตร, การละเล่นต่างๆ) (ไทยพื้นถิ่น)
	(เดือน ๔)	วันตรุษไทย (ทำบุญตามเทศกาล) (เขมร)
เม.ย.	(เดือน ๕)	สงกรานต์ (กวนข้าวเหนียวแดง) (เขมร)
	(เดือน ๕)	เซ็งเม้ง (จีน)
	(เดือน ๕)	สงกรานต์ (ไทยพื้นถิ่น)
	(เดือน ๕)	สงกรานต์ (กวนข้าวเหนียวแดง, แห่ดอกไม้ห้ายสงกรานต์) (ลาวเวียง)
พ.ค.	(เดือน ๖)	ทำบุญสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ (ศาลเจ้าพ่อ เจ้าแม่ ทำพิธีบั้งไฟพญานาค) (ลาวเวียง)
มิ.ย.	(เดือน ๗)	เทศกาลจ้าว (จีน)
ก.ค.	(เดือน ๘)	เข้าพรรษา (ทำบุญสลากภัต) (เขมร)
	(เดือน ๘)	ประเพณีตักบาตรวันเข้าพรรษา (ไทยพื้นถิ่น)
	(เดือน ๘)	สลากภัต (ถวายเพลโดยให้พระจับสลาก) (ลาวเวียง)
ส.ค.	(เดือน ๙)	สารทจีน (จีน)
ก.ย.	(ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐)	สารทลาว (ทำบุญมีไม้ยาคี) (ลาวเวียง)
	(เดือน ๑๐)	สารทไทย (กวนกระยาสารท, ไหว้พระแม่โพสพ) (เขมร)
	(เดือน ๑๐)	เทศกาลกินเจ (จีน)
	(แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐)	สารทไทย (ไทยพื้นถิ่น)
ต.ค.	(เดือน ๑๐)	เทศกาลไหว้พระจันทร์ (จีน)
	(แรม ๗ ค่ำ เดือน ๑๐)	ออกพรรษา (ตักบาตรเทโว) (ไทยพื้นถิ่น)
	(ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐)	ออกพรรษา (ทำบุญตามเทศกาล, ถวายได้นำมัน ๓ คืบ, ตักบาตรเทโวในวันแรม ๑ ค่ำ ทบับโสด) (ลาวเวียง)
พ.ย.	(ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑)	ลอยกระทง (ไทยพื้นถิ่น)
ธ.ค.	(เดือนอ้าย)	เทศกาลชนมบัวลอย (จีน)

ตารางแสดงงานประเพณีในรอบปีของ 4 กลุ่มชน

เนื่องจากเจ็ดเสมียนมีกลุ่มชนอยู่หลากหลายทำให้มีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอยู่มาก ในรอบปีจะมีเทศกาลประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ อยู่แทบครบทุกเดือนเลยทีเดียว อย่างไรก็ตาม ด้วยการพัฒนาของสภาพสังคมในปัจจุบัน ประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนก็ได้ลดความสำคัญไป เหลือไว้เพียงการทำบุญตามเทศกาลสำคัญของศาสนาเท่านั้น แต่ยังคงมีวัฒนธรรมเก่าแก่ที่ชาวตำบลเจ็ดเสมียนยังช่วยกันอนุรักษ์เอาไว้คือ งานแห่ดอกไม้ท่ายสงกรานต์ เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี หลังเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งยังคงความงดงามและยิ่งใหญ่ เป็นงานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวร่วมชมขบวนแห่บูชาชาติ ขบวนแห่บูชาชาติที่เข้าร่วมประกวดในงาน

นอกจากการประกวดขบวนบูชาชาติแล้ว ภายในงานยังมีการประกวดธิดาดอกไม้ นางอมหัวไซโป้ว ก่อพระเจดีย์ทราย และแข่งเรือยาวประเพณีอีกด้วย (สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรี 2550)

2. ประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของโครงการ สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน

เทศบาลเจ็ดเสมียนเดิม (สมัยนายกเทศมนตรีสุทธิเดช) ร่วมกับ สวนศิลป์บ้านดินของคุณมานพ มีจรัส (ครูนาย) ฟื้นฟูตลาดเก่าเจ็ดเสมียนขึ้น จัดให้มีตลาดนัด กิจกรรมการแสดง และศิลปวัฒนธรรมทุกวันศุกร์ เสาร์, อาทิตย์ สุดท้ายของเดือน เวลา 16.00 น. – 21.00 น. โดยโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินนี้ ได้ริเริ่มขึ้นในวันที่ 26 – 27 มกราคม 2551 ณ บริเวณชุมชนหลังสถานีรถไฟตั้งอยู่ข้างวัดเจ็ดเสมียน ริมแม่น้ำแม่กลอง ตำบลเจ็ดเสมียน อ.โพธาราม จ.ราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดงาน All about arts สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน คือเพื่อสนับสนุนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน อนุรักษ์อาคารเก่าที่เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชุมชน สืบทอดภูมิปัญญาเก่าแก่จากบรรพบุรุษ รวมทั้งช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนให้คึกคัก มีการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อให้เยาวชนตลอดจนประชาชนในชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย

การบริหารและดูแลกิจกรรมต่างๆ ในโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน แบ่งกิจกรรมที่สำคัญในโครงการ 4 กิจกรรม ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการแสดงของศิลปินอาวุโสในพื้นที่ ณ บริเวณลานโพธิ์วัดเจ็ดเสมียน เพื่อให้ผู้เฒ่าผู้แก่ได้แสดงฝีมือลายมือ ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแสดงทำขวัญข้าว การเข้าผี พลายชุมพลและศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ของชุมชน

2. จัดตลาดนัด ณ บริเวณตลาดเก่า 119 ปี วัดเจ็ดเสมียน หมู่ที่3 ตำบลเจ็ดเสมียน โดยมุ่งเน้นการจำหน่ายอาหารพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่มีชื่อเสียงของตำบล ใช้วัสดุที่ผลิตจากธรรมชาติบรรจุนำอาหารให้กับนักท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น

ตลาดนัดบริเวณโครงการสืบสานงานศิลป์

การแสดงศิลปวัฒนธรรมของเยาวชน

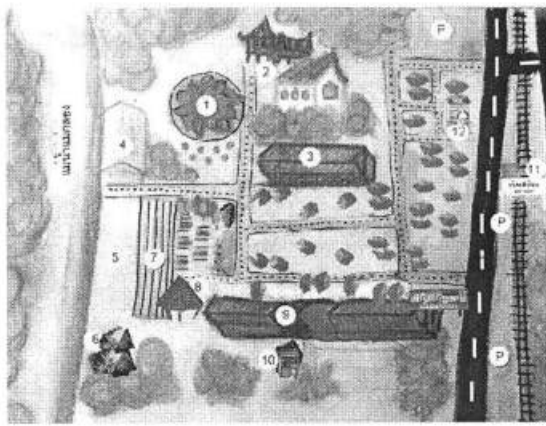
3. มีเวทีแสดงศิลปวัฒนธรรมของเยาวชน และบุคคลทั่วไปที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมแสดง เพื่อให้เด็กและเยาวชนกล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม และเกิดเป็นความภาคภูมิใจของตัวเยาวชนเอง

4. จัดเวทีการแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรมจากอดีตสู่ปัจจุบัน พร้อมทั้งสร้างสรรค์ต้นทุนทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาให้เกิดคุณประโยชน์ต่อชาติในด้านเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวและศิลปะการบันเทิง

การแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

ภายในงานสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินนั้นจะจัดหมวดหมู่ของการแสดงดนตรี ศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะร่วมสมัย การแสดงงานนิทรรศการและตลาดนัดงานศิลปะตามสถานที่ต่างๆ ของชุมชน โดยจัดให้สอดคล้องไปกับบรรยากาศของเดิม

สัญลักษณ์

① ลานโพธิ์	⑦ พื้นที่จอดรถ
② บริเวณวัดเจ็ดเสมียน	⑧ ชุมเครื่องเสียง
③ บ้านไม้	⑨ พิพิธภัณฑ์ชุมชน
④ ศาลาเอนกประสงค์	⑩ ศาลเจ้าแม่เจ็ดเสมียน
⑤ ลานกิจกรรม	⑪ สถานีรถไฟเจ็ดเสมียน
⑥ ชุมเก็บอุปกรณ์	⑫ กฎีตาผ้าขาว
(P) ลานจอดรถ	พื้นที่ตลาดนัด
	เส้นทางเดินเท้า

แผนผังแสดงเส้นทางเดินท่องเที่ยวในโครงการฯ

3. ศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี ใน "โครงการสืบสานงานศิลปภูมิปัญญาคนของ แผ่นดิน" ต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง ศิลปวัฒนธรรม

ผลการศึกษาในระดับศักยภาพ แบ่งเป็นโดยรวมและรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยในด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านกิจกรรมการแสดง การดูแลสิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาองค์กรชุมชนและส่งเสริมการตลาด การพัฒนาสื่อและการประชาสัมพันธ์ และในด้านที่น้อยที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและการบริการ เมื่อพิจารณาจากผลรายข้อแล้วพบว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวมีระดับศักยภาพสูงที่สุด เนื่องจากการผลิตไข่โป้วของตำบลเจ็ดเสมียน เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงมาก เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และยังสามารถนำเที่ยวไปยังแหล่งผลิตไข่โป้วต่างๆ ทั้งนี้เพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากการเลือกซื้อสินค้าถึงที่ และนำนักท่องเที่ยวเข้าถึงคนในชุมชนอีกด้วย ส่วนข้อที่ได้น้อยที่สุดในการพิจารณารายข้อนั้นพบว่า เป็นข้อที่เกี่ยวกับการให้บริการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ อาจเป็นเพราะไม่มีป้ายบอกอย่างชัดเจน และไม่มี การสร้างสุขาเพิ่มรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว จึงเป็นเหตุให้ระดับศักยภาพของข้อนี้น้อยที่สุด และจากการแปลความหมายระดับศักยภาพรายด้านของทุกด้านมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากัน ส่วนระดับศักยภาพโดยรวม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามพบว่าศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 7 ราย พบว่า กลุ่มผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่า ตลาด เจ็ดเสมียน มีศักยภาพเพียงพอในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เนื่องด้วยพื้นที่ตลาดเจ็ดเสมียนนี้ประกอบไปด้วยวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้าน และยังมีจุดเด่นที่สำคัญ คือ ความสามัคคีและความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ที่พร้อมจะร่วมกันพัฒนาตลาดเจ็ดเสมียน ไม่เพียงแต่ให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยว แต่ยังต้องการให้ตลาดเจ็ดเสมียนเติบโตในฐานะของแหล่ง การเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย

บอร์ดแสดงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ตำบลเจ็ดเสมียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี ใน "โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน" เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัดราชบุรี ชาวตำบลเจ็ดเสมียนมีความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของตนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ยังมีตำนานเล่าขานถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของตำบลเจ็ดเสมียนที่มีความเป็นมายาวนาน ประกอบกันยังมีการรักษาประเพณีอันเก่าแก่เอาไว้ มีการรักษาสภาพแวดล้อมไว้เป็นอย่างดี และถึงแม้จะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มชน ชาวเจ็ดเสมียนก็ยังสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเคารพในวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละกลุ่มชนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สันธู สโรบล (2546) กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นต้องมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต, ภาคภูมิใจในตนเอง, แบ่งบทบาทการทำงาน, เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่าง, แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน, สร้างงานที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว, ชาวบ้านมีส่วนร่วมและพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับ เป็นต้น

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547) เห็นว่า เมื่อพิจารณาทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่นสามารถแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. แหล่งธรรมชาติที่มีความสวยงามโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ป่า เชน้ำตก ถ้ำ ทะเล
2. แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ ศาสนสถานที่สวยงาม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
3. งานบุญพื้นบ้าน งานประเพณีพื้นเมืองในรอบปี (12 เดือน)
4. ภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตพื้นบ้าน และการประกอบอาชีพหลักในชุมชน ไร่ นา สวนเกษตรต่างๆ และฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต่างๆ
5. บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความสามารถทำงานในธุรกิจท่องเที่ยวด้านบริการอย่างมีคุณภาพในแต่ละสาขา เช่น บริการนำเที่ยว เรือนำเที่ยว บริการในร้านอาหารและบริการนำเที่ยว (มัคคุเทศก์ท้องถิ่น) เป็นต้น

จากข้อมูลเบื้องต้น จะเห็นได้ว่า พื้นที่ตำบลเจ็ดเสมียนนั้นมีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ครบทุกข้อ ทั้งสภาพแวดล้อมที่สวยงาม แหล่งประวัติศาสตร์ วัด งานประเพณี ภูมิปัญญาพื้นบ้าน การทำไข่โป้วและบุคลากรในท้องถิ่น ก็ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ส่วนในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชาวเจ็ดเสมียนนั้น ผลจากการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น งานเทศกาลประเพณีของชุมชนเจ็ดเสมียน พบว่า ศักยภาพของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นสามารถส่งเสริม และพัฒนาให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับโครงการสืบสานงานศิลป์ฯ ได้โดยการฟื้นฟูประเพณีที่มีความคล้ายคลึงกัน มีการจัดในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น เทศกาลเผาข้าวหลาม การทำบุญข้าวจี๋ ในเดือน3 หรือ การกวนข้าวเหนียวแดง ประเพณีแข่งเรือ การประกวดต่างๆ ในเทศกาลแห่ดอกไม้ท้ายสงกรานต์ในเดือน 5 ประกอบกับช่วงเดือน 3 และเดือน 5 เป็นช่วงปลายฤดูหนาว ต้นฤดูร้อน อันเป็นช่วงที่สภาพภูมิอากาศเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

2. ประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของโครงการ สืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน การดำเนินการโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินนั้นเกิดขึ้นจากความตั้งใจและความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน วัด ศิลปินในพื้นที่ และเยาวชนในตำบลเจ็ดเสมียน เป็นสำคัญ ทำให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินการ เน้นการแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านผสมผสานกับวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

3. ศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียน ตำบลเจ็ดเสมียน จังหวัด ราชบุรี ในโครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดินต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์สวยงาม โดยมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ที่สิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคที่ยังไม่เพียงพอในส่วนของการคิดเห็นของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับศักยภาพของตลาดเจ็ดเสมียนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเห็นตรงกันว่าตลาดเจ็ดเสมียน มีความพร้อมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นเอกลักษณ์ที่มีอยู่เดิมของตำบลเจ็ดเสมียน และบรรยากาศการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เพิ่มเติมมา ทั้งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย อีกทั้งยังจะมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นการเพิ่มเส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในจังหวัดราชบุรีอีกด้วย

ในส่วนของการคิดเห็นของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับศักยภาพของตลาดเจ็ดเสมียนในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเห็นตรงกันว่า ตลาดเจ็ดเสมียน มีความพร้อมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นเอกลักษณ์ที่มีอยู่เดิมของตำบลเจ็ดเสมียน และบรรยากาศการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่เพิ่มเติมมา ทั้งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย อีกทั้งยังจะมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นการเพิ่มเส้นทางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในจังหวัดราชบุรีอีกด้วย

จากการอ้างอิงข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2553-2556 และเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการกลไกบูรณาการ แผนชุมชนระดับจังหวัด จังหวัดราชบุรี ที่ศึกษาความต้องการของประชาชนและวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดราชบุรี ทำให้สามารถกำหนดทิศทาง การศึกษาศักยภาพและวิเคราะห์ SWOT ของตลาดเจ็ดเสมียนใน “โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญาคนของแผ่นดิน” ได้ดังต่อไปนี้

1. จุดแข็ง (Strengths) ตำบลเจ็ดเสมียนมีทรัพยากร ธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ยังไม่

ถูกทำลาย ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสม ติดกับแม่น้ำแม่กลอง มีสภาพภูมิศาสตร์เหมาะสมแก่ การท่องเที่ยว การคมนาคมสะดวกไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สัญจรไปมาได้ง่าย มีรถประจำทางเข้าถึง สามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้ตลอดปี ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นรวมถึงประชาชนในพื้นที่ให้ ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เป็นเส้นทาง เชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัด เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยามฯ และยังเชื่อมโยงกับระบบท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียง เช่น พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พระราชวังบ้านปืน ตลาดน้ำอัมพวา ได้อีกด้วย

2. จุดอ่อน (Weaknesses) ตลาดเจ็ดเสมียนนั้นยังขาดการพัฒนาสถานที่และอาชีพ

เด่นของหมู่บ้านที่จะเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว ทั้งที่มีอาชีพการทำไร่ไผ่ซึ่งสามารถพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มเป็นกิจกรรมเยี่ยมชมวิถีชีวิตชุมชนได้และยังขาดการจัดทำแผนการ ประชาสัมพันธ์ทำให้ยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร รวมทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์และการให้บริการ ข้าราชการเกษียณอายุภายนอก ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยการเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นทั้งภายในและ ภายนอกจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารการประชาสัมพันธ์กัน

3. โอกาส (Opportunities) กระแสความนิยมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทำให้

จังหวัดราชบุรีมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพราะจังหวัดราชบุรีมีหลากหลายเชื้อชาติ และมีประเพณีเก่าแก่มากมาย โครงการสืบสานงานศิลป์ฯ นี้ สามารถพัฒนาและส่งเสริมให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมที่มีศักยภาพสูงในอนาคตได้ เพราะพื้นที่โดยรอบมีสภาพแวดล้อม ที่สมบูรณ์และสวยงาม อีกทั้งกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมนั้นมีความหลากหลายและน่าสนใจ อีกทั้งนโยบายรัฐฯ เอื้อต่อการพัฒนาและการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เป็นโอกาสที่ดีในการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งการพัฒนา คุณภาพสินค้าทางการเกษตร(หัวไชโป้ว)ให้เป็นที่พอใจแก่นักท่องเที่ยว การสนับสนุนจากการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแห่งใหม่ และการสนับสนุน จากเอกชนที่จะมาลงทุน สร้างแหล่งท่องเที่ยวและเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ก็ จะสร้างโอกาสในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมแห่งใหม่ได้มาก เนื่องจากเจ็ดเสมียน มีพื้นที่ใกล้ตลาดน้ำดำเนินสะดวกซึ่งจะรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงมีโอกาสนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของโครงการให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นได้

4. ภัยคุกคาม (Threat) ภัยคุกคามของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

ที่สำคัญ คือ ขาดการสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวจังหวัด มีคู่แข่งจาก แหล่งท่องเที่ยว อื่นซึ่งมีชื่อเสียงดั้งเดิมและมีจุดขายชัดเจนกว่า รัฐไม่ให้ความสนใจการ ประชาสัมพันธ์ จังหวัดต่างๆ มีแนวโน้มในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมอยู่สูง หน่วยงานภายนอกโดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุนน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องศักยภาพตลาดเจ็ดเสมียนใน “โครงการสืบสานงานศิลป์ ภูมิปัญญา คนของแผ่นดิน” เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม มีข้อเสนอแนะที่ได้จาก การศึกษา โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐ

1. ภาครัฐควรมีการช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดการกิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม โดยส่งเสริมในเรื่องของชนบประเพณีดั้งเดิมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้คงอยู่
2. จัดโครงการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวแก่คนในชุมชนและผู้นำชุมชน ภายใต้การควบคุมดูแล ให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการ เงินทุนและบุคลากรที่มีความชำนาญพิเศษเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไป
3. ส่งเสริมให้มีการวิจัยทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อที่จะได้เป็นฐานข้อมูลได้ทราบว่าจะองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวใดบ้างที่ถูกกละเลยและขาดการพัฒนาและการประชาสัมพันธ์
4. รัฐควรกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งการจัดการฐานข้อมูล การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และการจัดสรรงบประมาณในการดูแลรักษาปัจจัยดึงดูดทางการท่องเที่ยว รวมทั้งสาธารณูปโภคต่างๆ

การอนุรักษ์และพัฒนาปัจจัยดึงดูดทางการท่องเที่ยว

1. ควรมีการกำหนดเส้นทางการเดินชมงาน ตลาดนัด การกราบพระในวัดเจ็ดเสมียน ศาลเจ้าต่างๆ ลานโพธิ์และจัดทำป้ายสัญลักษณ์สถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีรูปแบบเดียวกันและไม่ขัดกับสภาพแวดล้อม
2. ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด สอดส่องความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว
3. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน จัดรายการวิทยุเสียงตามสายเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารของการท่องเที่ยวให้ชุมชนได้ตระหนักรู้
4. พัฒนาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่สูญหายไป อาจจัดโดยอิงจากปฏิทินประจำปีเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามไม่ให้สูญหายไปตามกาลเวลา
5. ผู้ประกอบการนำเที่ยว ควรมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง เช่น การทำไข่โป้ว เค้กมะพร้าวอ่อน บ้านติ่มมิด บ้านเชรามิค วัดเจ็ดเสมียน วัดสนามชัย เป็นต้น
6. จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียงในจังหวัดราชบุรี เพื่อกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น ชมค้างคาวที่วัดเขาช่องพราน วัดขนอนหนังใหญ่ อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม ตลาดน้ำดำเนินฯ เมืองโบราณบ้านคูบัว ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าตีนจกราชบุรี เป็นต้น
7. ควรเพิ่มรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชนจริงๆ ได้ศึกษาชีวิตประจำวันของชาวบ้าน ได้รับประทานอาหารท้องถิ่น ทำให้เกิดความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ.(2547). การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ:
โครงการสานสัมพันธ์ เครือข่ายชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน.
- ศาลารัฐบาลมณฑลราชบุรี. (2468). สมุดราชบุรี. พระนคร: โรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทย.
- สินธุ์ สโรบล, อุดร วงษ์ทับทิม, สุภาวดี สุภาวณี, ทรงพร วาณิชย์, เบญจวรรณ วงศ์คำ
และอนงนาฏ ปัญญาใหญ่. (2546). การท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวคิดและประสบการณ์
พื้นที่ภาคเหนือ. เชียงใหม่: วนิดา เพรส.
- สุชาติ จันทรวงศ์.(2553). เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการกลไกบูรณาการแผนชุมชนระดับ
จังหวัด. วันที่ค้นข้อมูล 20 กรกฎาคม 2553, เข้าถึงได้จาก :
http://rbsocial.blogspot.com/2010_06_01_archive.html
- สำนักงานจังหวัดราชบุรี. (2552). แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2553-2556. ราชบุรี :
ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี. (2550). คนราชบุรี. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.